บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกยุคโลกาภิวัฒน์มนุษย์ต้องอาศัยวิทยาการ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต เพราะกระแสโลกาภิวัฒน์ในปัจจุบัน ฉายภาพของโลกในอนาคตเป็นโลกที่ไร้พรมแดน เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เป็นโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันสูง ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญด้านหนึ่งในประเทศไทยคือการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทางการศึกษาที่ว่า “ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤต ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และด้านการศึกษา โดยเฉพาะในสังคมไทยพบว่าการจัดการศึกษาของไทยที่มีอย่างต่อเนื่องยาวนานนั้น เกิดความอ่อนด้อยขึ้นทั้งในด้านการบริหาร และคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้ประเทศไทย ไม่มีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศต่างๆในสังคมโลก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 1) และปัญหาการขาดคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ เพราะการจัดการเรียนรู้ของไทยในขณะนี้ทุกระดับล้วนเป็นการสร้างความอ่อนแอทางสติปัญญาและทำลายศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน(ประเวศ วะสี, 2538 : 24-28) โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 27) เนื่องจากวิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในโลกปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวันและในงานอาชีพต่างๆ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนผลผลิตต่างๆที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและในการทำงานล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ ความรู้วิทยาศาสตร์ช่วยให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างมาก ในทางกลับกันเทคโนโลยีก็มีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้มีการศึกษาค้นคว้าความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง (กรมวิชาการ, 2545 : 1) แต่ในทุกระดับการศึกษาเนื้อหาวิทยาศาสตร์ยังขาดความเชื่อมโยงกัน ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การปลูกฝังจิตวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ผลเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 27) และล่าสุดปี 2552 IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยโดยภาพรวมความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทยได้อันดับ

ที่ 26 จาก 52 ประเทศ ขยับเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ซึ่งได้อันดับที่ 27 แต่ประสิทธิภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานได้อันดับที่ 42 ลดลงจากปี 2551 ซึ่งได้อันดับที่ 39 และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ได้อันดับที่ 40 จาก 52 ประเทศ ซึ่งลดลงจากปี 2551 ซึ่งได้อันดับที่ 37 จาก 55 ประเทศ และด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 47 ลดลงจากปี 2551 ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 43 จาก 52 ประเทศ (อลิสรา คุประสิทธิ์, 2552 : 1)

จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานลดลง ซึ่งมีปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และด้านการศึกษา เป็นปัจจัยย่อยที่อ่อนแอที่ทำให้อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลง ดังนั้นควรมีการปรับปรุงแก้ไขปัจจัยย่อยที่เป็นจุดอ่อนดังกล่าวให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยเฉพาะปัจจัยด้านการศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ต้องส่งเสริมกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสนใจต่อวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางพื้นฐานในการแก้ปัญหาจุดอ่อนเพื่อปรับอันดับความสามารถในการแข่งขันประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานให้มีอันดับที่ขึ้น

ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้กล่าวถึงการกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะ กระบวนการคิดและการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้คิดเป็น ทำเป็น และมีความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 13)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโนยีได้ประเมินผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3ทั้งประเทศ ปี 2548 พบว่าได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.81 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2548 : 59) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 27-34) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แต่ในทุกระดับการศึกษาเนื้อหาวิทยาศาสตร์ยังขาดความเชื่อมโยงกัน ขาดการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การปลูกฝังจิตวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่ได้ผลเต็มที่ และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2544 : 3) เน้นว่าสิ่งที่จำเป็นต้องพัฒนานักเรียนคือการคิดระดับสูงซึ่งประกอบด้วย ความคิดวิเคราะห์ ความคิดวิพากษ์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดอย่างเป็นเหตุผล และความคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งปัญหาด้านคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

Prince of Songkla University Pattani Campus

ของไทยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียน

ภพ เลาหไพบูลย์ (2542 : 156) ได้กล่าวไว้ว่าการที่ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้เพียงใดนั้น บุคคลที่สำคัญคือ ครู การที่ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์จะสามารถสอนวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูวิทยาศาสตร์ควรมีความรู้และความสามารถใช้เทคนิคการสอนแบบต่างๆได้ และจำเป็นต้องมีความรู้ด้านอื่นเพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวาของนักเรียนด้วย ได้แก่ การใช้คำถาม การเสริมแรง การเร้าความสนใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ถ้าครูวิทยาศาสตร์มีความรู้ในเรื่องเหล่านี้อย่างดีแล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหลายประการ ทั้งในด้านการเสริมสร้างให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยังได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 27 ไว้ว่า ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และในมาตรา 28 กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ ต้องมีลักษณะหลากหลาย และจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546 : 15-16) และเพื่อให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์สร้างความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง (กรมวิชาการ, 2546 : 3) กล่าวคือสถานศึกษาต้องเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาชุมชน และท้องถิ่นเข้าไปในหลักสูตร เพื่อจะได้แผนที่เป็นข้อกำหนดแนวทาง และรายละเอียดในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสภาพความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจนสนองความถนัดในด้านต่างๆ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545 : 2)

ที่กล่าวมาจะเห็นถึงปัญหาและแนวคิดด้านคุณภาพการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษามีการสร้างและใช้หลักสูตรสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ต้องร่วมมือกันปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ เป็นโรงเรียนประจำอำเภอ ที่จัดการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การยะลา เขต 1 เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2506 ในรูปแบบสหศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และได้รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อ พ.ศ.2524 ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและในชุมชนที่มีประชากรนับถือศาสนาที่หลากหลาย เช่นนับถือศาสนาอิสลามจำนวน 65,660 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 ศาสนาพุทธ 6,850 คน คิดเป็นร้อยละ 9.44 และศาสนาคริสต์จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 0.06 ดังนั้นจะเห็นว่าประชากรส่วนใหญ่จะดำเนินวิถีชีวิตตามแบบชาวไทยมุสลิม ดังนั้นการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ที่กล่าวว่า“ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยให้จัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม แสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน”ดังนั้นตามมาตราดังกล่าว และเพื่อตามความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นที่ต้องการให้ลูกหลานได้เรียนรู้หลักและวิถีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ (ธนทัต นวลเจริญ, 2543 : 1)

ในปี พ.ศ. 2540 มีโรงเรียนสอนศาสนาเพิ่มขึ้นในทุกส่วนของชุมชน ผู้ปกครองจึงมีความนิยมที่จะให้บุตรหลานได้เรียนในโรงเรียนที่มีการสอนศาสนาแบบเข้มข้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีการขยายตัว และเปิดสถานศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทำให้โรงเรียนรัฐบาลภายในท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษามีจำนวนนักเรียนลดน้อยลง ไม่สามารถรับนักเรียนได้ตามแผน เกิดการสูญเสียด้านทรัพยากร อาคารเรียน บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ที่รัฐบาลได้ลงทุนไว้ (โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์, 2547 : 2)

จากสภาวะปัญหาต่างๆสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนของรัฐใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ล้มเหลว หลักสูตรที่กรมวิชาการกำหนดให้โรงเรียน มีการสอนอิสลามศึกษายังไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับความต้องการ ค่านิยม และความเชื่อของชุมชนอย่างแท้จริง จึง

Prince of Songkla University Pattani Campus

ขาดความเชื่อความศรัทธา มีความไม่แน่ใจว่าโรงเรียนจะสร้างความเป็นวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมให้กับบุตรหลานเขาได้ จึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนสามัญยังแปลกและแยกจากชุมชน การจัดหลักสูตรด้านศาสนา ยังอยู่บนพื้นฐานความไม่สมดุลของการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามความเชื่อของประชาชนจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และตรงตามความต้องการของชุมชน

การเสริมสร้างรากฐานด้านการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลสอดคล้องกับท้องถิ่น มีคุณภาพและยั่งยืน การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเต็มรูปแบบตามความนิยมของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้โรงเรียนและเยาวชนสามารถพัฒนาได้พร้อมกันอย่างไม่มีขีดจำกัด

จากการสำรวจของผู้ปกครองนักเรียน และสภาพปัจจุบันของเยาวชนรุ่นพี่มองรุ่นน้อง พบว่าเยาวชนหรือนักเรียนในยุคปัจจุบันขาดลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรม ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความประมาท ขาดการยั้งคิด จึงประพฤติผิดจรรยาบรรณก่อนวัย ดังนั้นสังคมจึงมีความจำเป็นที่ทุกกลุ่ม ทุกศาสนา ต้องเรียนรู้เรื่องศาสนาให้มากขึ้น ประกอบกับโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนนับถือทั้งศาสนาอิสลามและศาสนาพุทธ สังคมมีความมุ่งหวังให้บุตรหลานตนเองได้เรียนรู้เรื่องศาสนาเพิ่มขึ้น ดังนั้นโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ได้พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเป็นหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ (โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์, 2547 : 3)

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการบริหารการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ และผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลปัจจุบันอันเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ และโรงเรียนอื่นๆที่ใช้หลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

Prince of Songkla University Pattani Campus

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 และกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

3. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

4. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

5. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของการพัฒนาการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ กระบวนการบริหารหลักสูตรวิทยาศาสตร์กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ทราบปัญหาและแนวทางการพัฒนา และประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์จากการใช้หลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ และโรงเรียนอื่นๆที่มีการใช้หลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบ ให้มีประสิทธิภาพและนักเรียนที่จบจากสถาบันแห่งนี้เป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และสถาบันอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มที่ศึกษา

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ประธานกรรมการการบริหารหลักสูตรโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์

Prince of Songkla University Pattani Campus

1.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่3 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ จำนวน 3 คน

1.3 นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ จำนวน 30 คน

1.4 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ จำนวน 8 คน

1.5 ชาวบ้าน จำนวน 5 คน

1.6 นักวิชาการ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1 จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตข้อมูลที่ศึกษาครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์

2.2 กระบวนการบริหารการจัดทำหลักสูตรวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 และกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ อำเภอรามัน จังหวัดยะลา โดยยึดกรอบแนวคิดการบริหารของเดมมิ่ง (1986 : 23) คือ

2.2.1 การวางแผน (Plan)

2.2.2 การดำเนินการตามแผน (Do)

2.2.3 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล (Check)

2.2.4 การปรับปรุง แก้ไข และนำไปปฏิบัติ (Act)

2.3 สภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

2.4 ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ ที่มีผลต่อนักเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ และความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้

2.5 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 การพัฒนาการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ

3.1.1 การวางแผนการบริหารการจัดทำหลักสูตร

3.1.2 การดำเนินการตามแผนการบริหารการจัดทำหลักสูตร

3.1.3 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

Prince of Songkla University Pattani Campus

3.1.4 การปรับปรุงแก้ไขและนำไปปฏิบัติ

3.1.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดทำหลักสูตร

3.2 กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่3

3.2 1 การวางแผน

3.2.2 การดำเนินการ

3.2.3 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

3.2.4 การปรับปรุง แก้ไข และนำไปปฏิบัติ

3.3 สภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่3

3.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3.2 การใช้สื่อการเรียนรู้

3.3.3 บรรยากาศการจัดการเรียนรู้

3.3.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.4 ผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

3.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

3.4.2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

3.5 ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ.2552 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ.2553

นิยามศัพท์

การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนในการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหา สาระ จำนวนชั่วโมง ผลการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ของรายวิชาวิทยาศาสตร์ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และตามที่สถานศึกษาต้องการ

Prince of Songkla University Pattani Campus

โรงเรียน 2 ระบบ หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในท้องถิ่น ที่ใช้หลักสูตรสถานศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยเพิ่มหลักสูตรวิถีศาสนาที่มีการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหา และสาระการเรียนรู้ด้านศาสนาแบบเข้มคล้ายกับหลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่มีการจัดการเรียนรู้ทั้งวิชาสามัญ และศาสนา

การพัฒนาการจัดทำหลักสูตร หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการปรับหลักสูตรเดิมมาเป็นหลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบของโรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์ เช่น การวางแผนการบริหารการจัดทำหลักสูตร การดำเนินการบริหารการจัดทำหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้

กระบวนการบริหาร หมายถึง แนวทาง วิธีการหรือขั้นตอนที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติภารกิจ การจัดการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 โรงเรียน 2 ระบบ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ โดยใช้กรอบแนวคิดและขั้นตอนของเดมมิ่ง (Deming) ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข นำไปใช้

ผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่ได้จากการจัดการจัดเรียนรู้ของครูที่มีผลต่อนักเรียนและครู โดยมีผลต่อนักเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 และ ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3

สภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สภาพปัจจุบันในการดำเนินการสอนของครูเพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านการใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

หลักสูตรวิถีศาสนา หมายถึง โครงสร้างการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนรามันห์ศิริวิทย์สร้างขึ้นและใช้เอง โดยทำการสอนทั้งอิสลามศึกษาและธรรมศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ผลที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียน 2 ระบบ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูจากการใช้หลักสูตรโรงเรียน 2 ระบบ

Prince of Songkla University Pattani Campus